

COORDONATORI:
ASIST UNIV DRD. COJOCARU STEFAN
DRD. SANDU STEFAN ANTONIO

ACTIUNE SOCIALA
SI DEZVOLTARE
ORGANIZATIONALA
volumul I

VOLUMUL CUPRINDE MATERIALELE
PREZENTATE IN CADRUL
SEMINARIILOR “Actiune sociala si
dezvoltare organizationala” sustinute cu
finantare MTS prin DTSJ IASI

EDITURA LUMEN

2002

Tehnoredactare computerizata: Sandu Ștefan Antonio
Coperta Sandu Ștefan Antonio
Corectura text Sandu Eleonora Maria

**Copyright: toate drepturile asupra acestei ediții
aparțin Editurii Lumen**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Acțiune socială și dezvoltare organizațională / coord:

Cojocaru Ștefan, Sandu Antonio Ștefan.- Iași:

Lumen 2002

P;330, cm- (Asistență Socială)

Bibliogr,

Index

ISBN 973-85194-1-1

I. Cojocaru , Ștefan (coord.)

II. Sandu, Antonio (coord.)

364

Pentru comenzi vă rugăm să va adresați editurii LUMEN, Iași, strada
Țepes Vodă nr 2, bl V1, Sc F et 3 ap 2, sau telefon 032 137721, sau
090151455

CUPRINS

PREFAȚĂ	5
MANAGEMENTUL ORGANIZATIILOR NONGUVERNAMENTALE ASIST SOCIAL SANDU STEFAN ANTONIO	18
GRADUL DE DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ	18
EVALUARE A GRADULUI DE DEZVOLTARE INSTITUTIONALA AL UNEI ORGANIZATII.....	21
PROPUSA DUPA WORLD LEARNING	21
IV. CHESTIONAR.....	32
ROL, FUNCȚII ȘI STILURI MANAGERIALE	42
DESIGNUL PROGRAMELOR SOCIALE ASIST SOCIAL SANDU STEFAN ANTONIO ..	44
PRINCIPALII PASI CARE TREBUIE PARCURSI IN ELABORAREA UNEI CERERI DE FINANTARE:	50
PROGRAM DE COMBATERE A ȘOMAJULUI ÎN ZONE DEFAVORIZATE	57
PENTRU O COMUNITATE SĂNĂTOASĂ.....	64
ADOLESCENȚII SI DRAGOSTEA.....	72
ACTIUNE SI VULNERABILITATE SOCIALA ASIST UNIV DRD STEFAN COJOCARU.....	86
DELIMITĂRI CONCEPTUALE: PROIECT DE INTERVENȚIE, PROGRAM, PROPUNERE DE FINANȚARE	86

IMPORTANȚA PROIECTULUI ESTE DATĂ DE FAPTUL CĂ ACESTA PARTICIPĂ LA:	92
SCHIMBAREA SOCIALĂ ȘI DEZVOLTAREA SOCIALĂ	94
ACȚIUNE ȘI VULNERABILITATE SOCIALĂ	96
VULNERABILITATEA SOCIALĂ DIN PERSPECTIVA ACȚIUNII SOCIALE	98
TIPURILE DE INTERVENȚIE SOCIALĂ	110
DEPENDENȚA ȘI VULNERABILITATEA SOCIALĂ.	114
PRESIUNE, LEGITIMITATE ȘI INTERVENȚIE	115

PREFAȚĂ

Volumul „**Acțiune socială și dezvoltare organizațională**”, a apărut din reunirea materialelor prezentate în cadrul seriei de seminarii cu același titlu, derulate în municipiul Iași de către Asociația Lumen, cu finanțare de la Ministerul Tineretului și Sportului, prin Direcția de Tineret și Sport Iași, cărora ținem să le mulțumim încă odată, și fără a căror colaborare acest program nu ar fi putut fi îndeplinit. Prezentul volum a fost îmbogățit cu câteva articole inedite față de cele prezentate în cadrul seminariilor, care permit o tratare mai amplă a problematicii acțiunii sociale și dezvoltării organizaționale. Modificările față de materialele prezentate în cadrul seminariilor nu sunt structurale, și de aceea putem considera acest volum ca o publicare a materialelor prezentate în cadrul programului menționat.

În locul unei prefețe obișnuite, am considerat mai util să facem publice fragmente din Raportul de autoevaluare cu privire la derularea proiectului.

RAPORT DE AUTOEVALUARE:

- Programul “Acțiune socială și dezvoltare organizațională ” s-a desfășurat în perioada 28 octombrie /28 noiembrie, în Municipiul Iași, în Sala de Conferințe a Infotin Iași, Hotel Sport, program finanțat de MTS prin DTSJ Iași. Programul s-a adresat membrilor organizațiilor care activează în domeniul tineretului.
- Organizațiile beneficiare au fost în număr total de 12 și anume: ELSA (European Law Student Association), BEST (Bord of European Students in Technology), Organizația HOLT, ACU SLUJIREA

Extras din volumul:

Cojocaru, S., & Sandu, A.S. (coord.). (2002). *Acțiune socială și dezvoltare organizațională*. Iași, România: Lumen.

VIETII, CCPV (Centrul Catolic pentru Viață), KAES, CTE TURISTOR, Comunitatea Italianilor din România, AOAV (Asociația Oamenilor de Afaceri Vrancea), Protopopiatul Iași, precum și de la Asociația Lumen atât din partea organizației centrale (Iași) cât și a filialei Vrancea. Seminariile au avut ca temă: *Managementul social și al ONG, Designul programelor sociale și culturale, Peer education in acțiunea socială, Legislație în domeniul ONG, Elemente de psihosociologia rezolvării conflictelor, Dezvoltare socială și personală, Elemente de psihologie transpersonală, Programare Neurolingvistică.*

Vom prezenta în continuare derularea fiecărui seminar urmărind să evidențiem puncte tari, puncte slabe, opiniile participanților privind gradul de reușita a seminarului. Vom preciza în dreptul fiecărui seminar moderatorul propus de Asociația Lumen, care nu este în totdeauna unicul autor al materialului prezentat. În cuprinsul lucrării vom preciza în dreptul fiecărui capitol autorul sau autorii dacă este cazul.

Seminar Management organizational si dezvoltare comunitara

Data 1 nov, 2nov 2001

Moderator: asist soc Sandu Stefan Antonio

Obiectivul seminarului a fost cunoasterea de catre participanti a conceptelor fundamentale implicate in managementul social și al ONG, strategii de dezvoltare a ONG urilor si modalitati de analiza a gradului de dezvoltare instituționala.

S-a prezentat conceptul de management social, management organizational, organizatiile non-guvernamentale: misiune, obiective, strategii, tehnici, tactici. S-a realizat un joc de rol cu privire la stabilirea

Extras din volumul:

misiunii unei organizatii și obiectivelor departamentelor componente. Obiectivele seminarului au fost cunoasterea de către participanți a elementelor de structură și funcționalitate a unui ONG.

Opiniile participanților au fost în general favorabile subliniind relativa noutate a celor prezentate pentru unii participanți, “Experiența a fost pe ansamblu benefică, am avut ocazia să cunosc modul de organizare al altor organizații, Este drept că au fost puține la număr dar asta a fost situația”, ”Pentru un membru al unei organizații în fază de început a fost foarte util Workshopul a fost bine structurat dar la capitolul interactiv se mai putea lucra. Atmosfera de lucru a fost una relaxată și destul de eficientă 70%”, “Pot spune că acest workshop a fost util în sensul că a sistematizat și a punctat informații pe care le aveam deja și în plus a ridicat câteva semne de întrebare în legătură cu propria organizație, arătându-mi direcțiile în care e necesară mai multă muncă”. “(programul –n.n-) răspunde necesității dezvoltării comunicării între ONG-uri, iar pe de altă parte oferă sugestii referitoare la propria organizație. ...(ceea ce n.n) a determinat identificarea câmpurilor comune de acțiune, a segmentelor de populație spre care se îndreaptă acțiunile acestora, în vederea unor posibile colaborări.”

Seminar Designul programelor sociale și culturale

Data derulării : 5 nov, 6 nov

Moderator: asist soc Sandu Stefan Antonio

Obiectivele seminarului au fost de a fi cunoscute de către participanți a structurii unui program social sau cultural, criterii de coerență internă, modalități de evaluare.

Seminarul a punctat elementele constructive ale unui program social, plecând de la misiunea, obiectivele și strategiile unei organizații. S-au evidențiat modalități de

construcție ale obiectivelor unui proiect, grupul țintă și modalități de stabilire a grupului țintă în cadrul populației, concordanța proiectelor sociale și culturale la specificul beneficiarilor, analiza cantitativă și calitativă a nevoilor grupului țintă, obiectivarea resurselor ce trebuie atrase, motivarea proiectului, stabilirea acțiunilor în concordanță cu obiectivele, calendarul proiectului, și modalități de construcție a bugetului, adecvarea între proiectul existent și cerințele finanțatorilor exprimate în ghidul de finanțare. S-a insistat asupra distincțiilor dintre strategii, tehnici și tactici, cât și dintre grup țintă și beneficiari. Seminarul a analizat practic modalități concrete de construcție a unui program social plecând de la un proiect concret al uneia dintre asociațiile prezente, care viza protecția socială a “copiilor străzii”.

Opiniile participanților au fost favorabile și apreciative.”Un aspect pozitiv a fost acela că transmiterea informației a fost întărită cu exemplificări concrete din experiența de lucru a unor ONG-uri. Rezultate concrete stabilirea unor colaborări”, “Informația este bine structurată și prezentată și din punctul meu de vedere este și utilă”, “Cel mai mult m-a bucurat ideea unui parteneriat cu o organizație de tineret care intenționează să deruleze un program educațional adresat unui grup de copii ai străzii”, “Acest seminar a fost exact ceea ce aveam nevoie în acest moment pentru planurile mele de viitor, pentru ceea ce am de gând să pun în aplicare mai târziu. Au fost punctate probleme pe care nu aș fi reușit să le clarific singură, și faptul că au fost particularizat pe un caz aparte a fost și mai bine.

Peer education in acțiunea socială

Data 7 nov

Moderator: asistent social Sandu Stefan Antonio

Seminarul a avut cea mai scăzută prezență din serie și anume 9 participanți, din partea a 4 organizații. Prezența mai scăzută se poate explica prin faptul că asociația Lumen a mai prezentat o dată un material despre Peer Education în cadrul unor seminarii și ateliere organizate de Asociația RO TALENT, în Iași în vara acestui an, ceea ce face ca membrilor unora dintre organizații tema să le fie relativ cunoscută. Față de prezentarea anterioară seminarul s-a vroit o expunere mai detaliată a principiilor Peer Education integrate în cadrul curentului psihologiei nondirective, corelațiile Peer Education cu socio-terapiile de reinsertie socială, și cu dezvoltarea climatului organizațional și motivarea membrilor.

Opiniile participanților au fost favorabile “Seminarul prin tema Peer Education în acțiunea socială , este binevenit, atât mie personal, cât și organizației din care fac parte prin faptul că mai întâi a definit o serie de strategii necesare în viața de zi cu zi a unui individ sau unei organizații, ca de exemplu transformarea unui conflict, a unui sentiment negativ.

Seminar Legislație în domeniul ONG

Data : 8 nov

Moderator avocat Melinte Ana Teodora

Seminarul a avut ca obiective prezentarea unor legi care reglementează activitatea în domeniul ONG, și anume legislația cu privire la înființarea și funcționarea unui ONG ca asociația sau fundație, legea voluntariatului, legea sponsorizării.

Dezbaterile s-au purtat asupra legii voluntariatului, purtându-se discuții în ceea ce privește utilitatea unei asemenea legi, aplicativității ei. S-a dezbătut de asemenea funcționarea voluntariatului în cadrul organizațiilor prezente. În ceea ce privește legea sponsorizării

domnișoara avocat Melinte Teodora, a punctat elemente concrete cu privire la organizarea și funcționarea ONG.

Puncte de vedere ale participanților

“Participarea la acest seminar a reprezentat o experiență utilă pentru domeniul de activitate în care mă pregătesc.”, “Tema abordată la seminar mi s-a părut foarte interesantă, și foarte binevenită. Prin abordarea temei am descoperit că nu știm aproape nimic despre acest aspect al organizației”, “Puncte tari prestația managerului de grup, care a condus discuția suficient de bine, aspectul interactiv al discuțiilor”.

Psihosociologia rezolvării conflictelor

Data 12 nov

Moderator: asist soc Sandu Ștefan Antonio

Seminarul a avut ca obiectiv prezentarea strategiilor de rezolvare a conflictelor care pot apărea atât la nivelul organizațiilor cât și între indivizi, organizații etc. S-au prezentat strategii diferite de negociere cum ar fi poziția de forță, retragerea, compromisul. S-a evidențiat „metoda Victorie Victorie „ (abordarea H. Cornelius & Sh. Faire). S-a prezentat harta conflictului, tehnici precum ascultarea activă, parafraza.

Puncte de vedere ale participanților

“Seminarul a fost interesant util și plăcut. Atmosfera degajată a creat condiții de desfășurare bune . Totul a fost bine.”, ”Ceea ce este de remarcă este că work shopurile devin din ce în ce mai interactive și mai interesante, iar partea de evaluare din ce în ce mai stresantă. Informațiile au fost foarte bine structurate cu exemple și discuții la obiect”, “Acest work shop a fost după părerea mea cel mai interesant de până acum (a fost luni 12 nov, exact la mijlocul seriei de seminarii-n.n) dat fiind faptul că am aflat lucruri noi, și dat fiind că am avut parte și de o demonstrație pe viu așa încât teoria s-a îmbinat cu

practica. Ceea ce a ieșit a fost work shopul ideal: interacțiune, informații noi, concretețe și teorie!”, “moderatorul are notă maximă”, “Imi place faptul că la acest seminar s-au discutat lucruri practice, pe care nu aș fi putut să le învăț să spunem dintr-o carte. Mă bucur că primim materiale pentru a putea aprofunda cunoștințele”, “Am apreciat pozitiv modul de rezolvare a micilor conflicte apărute în grup”, “Prestația moderatorului a fost deosebită. Subiectele discutate au fost interesante.”, “Workshop reușit, o îmbinare armonioasă a elementelor teoretice prezentate de managerul grupului cu discuțiile și elementele practice ale participanților. Puncte tari – calitățile pedagogice moderne ale domnului Sandu Antonio”

Seminar: Dezvoltare sociala si personala

Data 13 nov

Moderator: psiholog Surubaru Anamaria Tomaida

Seminarul **a avut ca scop** prezentarea unor tehnici speciale de dezvoltare personală, integrarea conceptului de dezvoltare personală în ansamblul științelor psihologice.. Expunerea a evidențiat tehnici de comunicare și intercunoaștere, modalități concrete de autodezvoltare. Au fost prezenți 22 participanți reprezentând 8 organizații.

Opinii ale participanților

“Este un seminar foarte complex și foarte bine pregătit. Trainerul a fost foarte bine pregătit și foarte plăcut. Mi-a plăcut foarte mult.”, “Mi-a plăcut că am avut ocazia de a cunoaște într-o altă manieră decât cele obișnuite.”, o întâlnire pertinentă, cu foarte multe subiecte interesante. Un punct în plus pentru aspectele practice ale subiectelor și experiențele personale. Managerul de grup s-a prezentat foarte bine și a reușit să-mi capteze atenția și să înlăture oboseala sau plictiseala.

Aprecieri defavorabile ale participanților

“Conținuturile expuse au fost foarte interesante și din punctul meu de vedere au o legătură mare cu metafizica și mai puțin cu psihologia”. *Ne vom permite să precizăm că “Dezvoltarea umană” este disciplină de graniță între sociologie și psihologie, cel mai frecvent studiată din perspectiva asistenței sociale. Dezvoltarea socială și personală alături de ecologia umană sunt domeniile care alcătuiesc în mod curent ceea ce poartă denumirea de “Dezvoltare umană”.*

“Workshopul a introdus o temă interesantă, însă eu personal nu am fost de acord cu concepțiile trainer-ului, astfel încât m-am simțit frustrată de-a lungul celor trei ore.” *Ne vom permite și cu această ocazie să precizăm faptul că în timpul discuțiilor nu am remarcat puncte de vedere contradictorii cu cele expuse de trainer, ceea ce ne lasă uimiți vis a vis de starea de “frustrare” experimentată de participantă.*

Psihologie transpersonală

14 nov

Moderator: psiholog Surubaru Anamaria Tomaida

Obiectivele seminarului au fost prezentarea sistemelor contemporane utilizate în psihologia transpersonală. Au fost prezentate din punctul de vedere al psihologiei transpersonale stările de conștiință în corelație cu tipurile de unde cerebrale existente. S-au precizat sensul termenilor de stări modificate de conștiință, stări alterate ale conștiinței, stări expansionate de conștiință. S-a insistat asupra stărilor de relaxare, și suplimentar în broșura seminarului au fost prezentate elemente de cromoterapie cu aplicații în psihologie. S-a realizat un experiment de antrenament autogen pe fundal muzical, unde s-a urmărit intrarea în regimul undelor cerebrale alfa prin efectul relaxării, muzicii și sugestiilor verbale. Numărul mare de

participanți 22, de la 6 organizații au arătat interesul participanților față de acest seminar.

Opinii ale participanților

„Tema abordată a fost interesantă, cu atât mai mult cu cât domeniul nu este foarte cunoscut, ar fi bine de aprofundat în viitor prin organizarea unui curs de durată mai lungă”, „A fost o experiență nouă și așa putea spune extraordinară Explicațiile, informațiile au fost prezentate accesibil. Mi-a plăcut foarte mult experimentul, și chiar la un moment dat am reușit să scap de durerea de spate care am avut-o la început. Sunt aproape sigură că așa repeta această vizualizare creatoare dacă și când așa avea posibilitatea.”, „E prima dată când reușesc să mă relaxez fizic”, „Trainingul cu tema Psihologia transpersonală mi s-a părut o idee grozavă, având în vedere cunoștințele pe care am avut ocazia să le acumulez și de aceea mi-ar plăcea ca aceste experiențe să continue. Exercițiul de vizualizare creativă mi-a permis o oarecare cunoaștere interioară, și mai mult m-a provocat în aprofundarea acestei chestiuni. Felicitări pentru activitatea dumneavoastră.”, Acest training mi-a arătat într-o anumită măsură cine sunt și ce posibilități am. Mi-a deschis orizontul către o lume nouă și fascinantă”, „este foarte interesant că am reușit să pășesc pragul orizontului meu închis”. **Multe dintre evaluările participanților au subliniat dorința acestora de a se continua seminarul în cadrul altor întâlniri pe aceeași temă.** „Ar fi bine dacă un training de acest gen s-ar întâmpla mai des”.

Programare neurolingvistica și comunicare socială

15, 16 nov

Moderator: psiholog Surubaru Anamaria Tomaida

Seminarul a avut ca obiectiv sensibilizarea reprezentanților ONG la tehnicile psihologice și de știință a comunicării

provenite din Programare Neurolingvistică (NPL) și prezentarea unor elemente fundamentale ale NPL ului. Seminarul a prezentat sistemul de predominanțe senzoriale vizual, auditiv, chinestezic, metamodelul pentru limbaj din perspectiva NPL, blocajele comunicării. De sesizat numărul mare de participanți 27 in cele 2 zile de seminar din care 18 au fost in ambele zile, cat și numărul mare de organizații prezente 7.

Puncte de vedere exprimate de participanți

„Interesant era bine să fi durat mai mult, adică mai multe traininguri pe această temă”, „Pe o scară de la 1 la 10 seminarul se află la nivelul 9”, „actual 100%, inedit 95%, util constructiv 100%, interesant 80%, interactiv 100%organizat 60”, „A fost foarte interesant. Sper că vor continua cu o serie de cursuri aprofundate. In una din zile am auzit că d-na Șurubaru (moderatoarea seminarului) a predat cursuri de terapie de cuplu. Poate vă gândiți la un modul cu această temă. Mulțumesc!”, ”In cele două zile de curs subiectele abordate au fost extrem de interesante și bine prezentate. Cert este că d-na psiholog a reușit să-mi trezească mai mult decât interesul pentru acest subiect, și care pot fi foarte utile în viitor personal și profesional. Sper din tot sufletul să se mai organizeze astfel de cursuri!”, „Mi-a plăcut foarte mult acest curs de programare neurolingvistică și cred că va juca un rol important în viața mea. Mi-aș dori foarte mult să se mai facă acest curs (...) Cred că ar fi interesant ca aceste seminarii să se realizeze chiar și în cadrul naturii pentru a fi o atmosferă relaxată” . „ Mi-ar place mult să aprofundez NPL ul și pentru a ajunge la această schimbare necesară consider eu privind persoana mea am absolută nevoie de acest curs”, „oferiți prin aceste traininguri genul de informații care nu-ți stau la dispoziție oriunde și oricând și apreciez mult acest lucru!”, „Ideea acestor tipuri de

seminarii mi se pare excelentă întrucât te ajută să te cunoști mai bine să câștigi încredere în tine, să devii mai comunicativ”, „Consider ca o continuare a acestei problematici, în ideea aprofundării conceptelor în cauză, dar mai ales a împărtășirii practicilor în domeniu. La aceasta s-ar adăuga organizarea (finanțarea) unui sistem de training privind ANALIZA TRANZACȚIONALĂ. Și a unor work shopuri pe domeniul REZOLVĂRII CONFLICTELOR. (sublinierile și majusculele sunt preluate după original).

Marketing social si al organizatiilor nonguvernamentale

Data 27, 28 nov

Moderator: sociolog asist univ drd Cojocaru Stefan

Obiectivele seminarului au fost prezentarea unor concepte cheie in marketingul ONG si anume piata a serviciilor, tipuri de piata implicate in domeniul ONG distinctia marketing politic-marketing social in contextul campaniilor de advocacy și lobby, modalitati practice de constructie a unei campanii, fundraising.

Seminarul a realizat o prezentare a tipurilor de campanie, insistându-se pe campaniile de informare si pe cele de advocacy, stiluri si modalități de comunicare cu presa, regula de 1 minut in construcția unui comunicat de presa, (elemente de noutate care au extins aria discuțiilor fata de obiectivele propuse), s-au exemplificat modalități practice de construcție a campaniei insistându-se asupra modalității de construcție a mesajului, și mai puțin asupra celorlalte tehnici de campanie.

Opinii ale participanților

“Mi-a plăcut acest workshop , dovada fiind faptul că am facut un efort să ajung astazi (...)”, “Pentru mine a avut efectul dorit m-am familiarizat cu noțiuni precum

advocacy, lobby, și chiar mesajul de un minut, lucruri pe care nu le cunoștem. Pornind de la tema acestui workshop s-au dezvoltat diferite subiecte implicând participarea M-am informat m-am lamurit, am și noi întrebări, a fost eficient”, “Seminarul a fost deosebit de interesant din punct de vedere al informației și al modalității de prezentare. De remarcat că informațiile deși au reprezentat o noutate au fost transmise cu claritate și precizie. Au fost implicați activ toți participanții. Dacă ar fi să evaluăm printr-un calificativ după părerea mea acesta ar fi “FOARTE BINE”.

In general proiectul I considerăm reușit pe ansamblu. Față de obiectivele inițiale de prezentare a domeniului și formelor de Acțiune socială și conexiunea acestora cu dezvoltarea organizațională proiectul îl considerăm un succes în proporție de 78%.

Succes total în îndeplinirea obiectivelor propuse (gradul de îndeplinire între 90-100%) le-a avut acțiunile „Designul programelor sociale și culturale”, „Elemente de psihosociologia rezolvării conflictelor”, Dezvoltare socială și personală, „Elemente de psihologie transpersonală”, Programare neurolingvistică”. Dintre acestea au fost depășite obiectivele inițiale la seminarul de Programare Neurolingvistică”.

Seminarul Managementul social și al ONG a fost un succes în proporție de 70%, cel de Peer Education de 70%, cel de Legislație ONG în proporție de 75%, iar cel de Marketing social de 75 %.

Colaborarea cu celelalte ONG-uri a fost deosebit de bună. Din punct de vedere al imaginii organizației Lumen printre ONG-urile din Iași, care a constituit și ea un obiectiv al proiectului, s-a constatat crearea unei imagini în general foarte bune. Tot în domeniul promovării imaginii

Asociației Lumen menționăm apariția comunicatelor noastre de presă în Buletinul Voluntar editat de FDSC în mediu electronic, și consultat în mare măsură de ONG-urile din țară.

Colaborarea cu DTSJ a fost fructuoasă și benefică pentru derularea proiectului.

LUMEN

E q p v k p w c t g c " c e g u v w k " x q n w o " q " r w v g k " n g e v w t c

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

u c w " f k p " n k d t t k k n g " p q c u v t g " r c t v g]